

25. Druga zasada dynamiki Newtona

- Z zależności $a = \frac{F}{m}$
otrzymujemy $F = a \cdot m$.

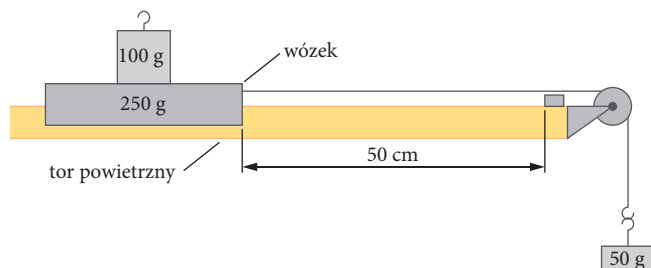
- Z zależności $a = \frac{F}{m}$
otrzymujemy $m = \frac{F}{a}$.

Obliczanie siły, gdy znamy masę i przyspieszenie

Ze wzoru $m = \frac{F}{a}$ obliczamy masę pojazdu: $m = \frac{6000 \text{ N}}{2 \frac{\text{m}}{\text{s}^2}} = 3000 \text{ kg}$.

$$F = a \cdot m = 2,5 \frac{\text{m}}{\text{s}^2} \cdot 3000 \text{ kg} = 7500 \text{ N}.$$
$$1,25 \cdot 6000 \text{ N} = 7500 \text{ N}.$$

- 4 Uczniowie sprawdzali słuszność drugiej zasady dynamiki. Do eksperymentu użyli toru powietrznego. Umieścili na nim wózek o masie 250 g wraz z odważnikiem o masie 100 g. Do wózka przywiązali nić, a do jej drugiego końca – ciężarek o masie 50 g. Nić przerzucili przez bleczek na końcu toru. Następnie trzykrotnie zmierzili czas przejazdu wózka po odcinku długości 50 cm.

Przyspieszenie wózkowi i ciężarkom nadaje siła ciężkości działająca na odważnik o masie 50 g.

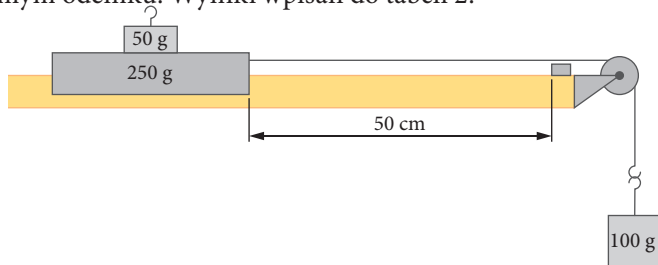
Uzyskane wyniki uczniowie wpisali do tabeli 1. Następnie obliczyli średni czas przejazdu wózka oraz jego przyspieszenie w pierwszej serii pomiarów.

a) **Uzupełnij** obliczenia. Wszystkie wyniki **zaokrąglaj** do dwóch cyfr znaczących.

Tabela 1. Pierwsza seria pomiarów

Czas przejazdu wózka przez odcinek 0,5 m				Przyspieszenie wózka	Całkowita masa układu	Siła działająca na wózek
pom. 1	pom. 2	pom. 3	śr. czas	$a = \frac{2s}{t^2} = \frac{2 \cdot 0,5 \text{ m}}{(0,9 \text{ s})^2} \approx$	0,4 kg	$0,05 \text{ kg} \cdot 10 \frac{\text{N}}{\text{kg}} =$
0,93 s	0,87 s	0,91 s	0,90 s	$\approx \frac{\text{m}}{\text{s}^2}$		$= \text{N}$

Potem uczniowie zamienili miejscami odważniki o masie 50 g i 100 g, w wyniku czego otrzymali poniższy układ doświadczalny. Ponownie trzykrotnie zmierzili czas przejazdu wózka po tym samym odcinku. Wyniki wpisali do tabeli 2.

Całkowita masa układu poruszających się ciał:
 $250 \text{ g} + 100 \text{ g} + 50 \text{ g} = 400 \text{ g} = 0,4 \text{ kg}.$

b) **Uzupełnij** tabelę 2. o brakujące dane. **Wykonaj** niezbędne obliczenia.

Tabela 2. Druga seria pomiarów

Czas przejazdu wózka przez odcinek 0,5 m [s]				Przyspieszenie wózka $\left[\frac{\text{m}}{\text{s}^2}\right]$	Całkowita masa układu [kg]	Siła działająca na wózek [N]
pom. 1	pom. 2	pom. 3	śr. czas			
0,65 s	0,68 s	0,61 s	___ s			

